



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2019 r.

ZP-KNPS.431.8.2.2019.NS

Pani
Izabela Senk
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Kątach Wrocławskich

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 25 i 27-28 lutego 2019 r. na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092), art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 2134 ze zm.), art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 473) zespół kontrolerów w składzie: Natalia Szczecińska – starszy specjalista - przewodniczący zespołu, Ewa Lasota – starszy specjalista – kontroler i Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki, z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń wychowawczych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci obejmowała okres od dnia 1 października 2018 r. do dnia 25 lutego 2019 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” obejmowała okres od 1 stycznia 2017 r. do 25 lutego 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich 3 kwietnia 2019 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Izabela Senk zatrudniona od 1 czerwca 2018 r. na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Pani Izabela Senk ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz Kątów Wrocławskich upoważnił:

1. Panią Izabelę Senk – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich
 - do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych, a także wydawania w tych sprawach decyzji (Upoważnienie Nr SG.077.23.2018 z dnia 30.05.2018 r.),
 - do prowadzenia postępowań w sprawach o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także wydawania w tych sprawach decyzji (Upoważnienie Nr SG.077.22.2018 z dnia 30.05.2018 r.).

2. Panią Grażynę Kapitaniec – starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych
 - do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych (Upoważnienie Nr SG.077.3/3/2016 z dnia 22.03.2016 r.),
 - do wydawania decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych (pismo Nr SG/077.3.3.1.2016 z dnia 13.05.2016 r.),
 - do prowadzenia postępowania w sprawach o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także do wydawania w tych sprawach decyzji (Upoważnienie Nr SG.077.01.2.2017 z dnia 02.01.2017 r.).

3. Panią Karolinę Papciak – referenta ds. świadczeń wychowawczych do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych (Upoważnienie Nr SG.077.3/2/2016 z dnia 22.06.2016 r.).
4. Panią Dorotę Lizurej – Referenta ds. świadczeń wychowawczych do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych (Upoważnienie Nr SG.077.3/1/2016 z dnia 22.03.2016 r.).
5. Panią Ewę Suchowiecką – Starszego referenta ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych (Upoważnienie Nr SG.077.23.2017 z dnia 6.10.2017 r.).
6. Panią Danutę Rutkowską – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich do prowadzenia postępowań w sprawach o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także do wydawania w tych sprawach decyzji (Upoważnienie Nr SG.077.01.1.2017 z dnia 2.01.2017 r.).

W okresie poddanym kontroli dwie pracownice Ośrodka, Pani Anna Galek-Haber prowadząca postępowania administracyjne w sprawach o świadczenia wychowawcze oraz Pani Ewa Suchowiecka prowadząca postępowania w sprawach z zakresu świadczeń wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” nie posiadały wymaganego na podstawie art. 10 pkt 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz art. 13 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” pisemnego upoważnienia do prowadzenia ww. postępowań administracyjnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pani Anna Galek-Haber nie posiadała upoważnienia do prowadzenia postępowań z powodu niedopatrzenia. Posiadała jednak w zakresie obowiązków zapis: <przygotowanie decyzji dotyczących świadczeń wychowawczych i przedkładanie całości dokumentacji do Kierownika Ośrodka bądź osobie upoważnionej przez Burmistrza do podejmowania decyzji w tym zakresie>. Podczas trwania kontroli uzupełniono w/w dokument tj. Burmistrz Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie wydał upoważnienie w tej sprawie tj. SG/KA/077/4-1/2019 w dniu 25.02.2019 r.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/39/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Kątach Wrocławskich z dnia 27 kwietnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą GOPS w Kątach Wrocławskich działał w oparciu o Statut przyjęty Uchwałą Nr XVII/241/16 Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich z dnia 31 marca 2016 r. (ze zmianami) oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 715/2017 Burmistrza Miasta i Gminy w Kątach Wrocławskich z dnia 22.06.2017 r. (ze zmianami).

Świadczenia wychowawcze i jednorazowe świadczenia w wysokości 4 000,00 zł wypłacane są przelewem na wskazany rachunek bankowy wnioskodawcy lub przekazem pocztowym.

Godziny pracy Ośrodka: poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek – 7.30 - 15.30;
środa – 8.00 – 16.00.

Kontrole wpisano do księgi kontroli pod pozycją 6.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wpłata świadczenia wychowawczego realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.).

W okresie od 1.10.2018 r. do 25.02.2019 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich wpłynęło 2 054 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym za pomocą systemu teleinformatycznego 1 128, z tego:

- utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny – 72,
- udostępnionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - 18,
- systemu banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną - 1 038,
- systemu wskazanego w informacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem do spraw informatyzacji – 0.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich w zakresie przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego oraz przekazywanie wojewodzie wniosków o świadczenia wychowawcze, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Ilekróć poniżej jest mowa o:

1. ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.),
2. ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 473),
3. rozporządzeniu z dnia 27 lipca 2017 r. - należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465),
4. rozporządzeniu z dnia 21 grudnia 2016 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234),
5. k.p.a. – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm).

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Izabela Senk – Kierownik GOPS;
2. Pani Renata Wonskowska – Zastępca Kierownika GOPS

W okresie tym wpłynęło 619 wniosków na pierwsze i kolejne dzieci oraz 1 435 wniosków na drugie i kolejne dzieci. Świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przyznane zostało 473 rodzinom, z czego:

- 434 bez dziecka niepełnosprawnego, z dochodem do 800,00 zł,
- 39 z dzieckiem niepełnosprawnym z dochodem do 1 200,00 zł.

GOPS w Kątach Wrocławskich do dnia kontroli wypłacił 9 623 świadczenia na łączną kwotę 4 800 077,60 zł, dla 1 861 rodzin.

Do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, jako instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 21 wniosków, do innych Ośrodków Pomocy Społecznej przekazano 24 wnioski, również 5 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych zawartych we wniosku lub niedostarczenia brakujących dokumentów.

W powyższym okresie GOPS wydał 1 924 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń wychowawczych, w tym 24 decyzje odmowne (z powodu przekroczonego kryterium dochodowego 23). Od treści wydanych decyzji 6 wnioskodawców złożyło odwołanie do organu II instancji. Organ II instancji w czterech przypadkach utrzymał zaskarżone decyzje w mocy. W jednym przypadku GOPS w wyniku ponownego rozpatrzenia wydał decyzję przyznającą świadczenia. Jedna sprawa nie została jeszcze rozstrzygnięta.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania świadczeń wychowawczych, w tym decyzji administracyjnych o następujących numerach:

- 1.A.A.** - GOPS/SW/1326/2018 z dnia 8.10.2018 r.
- 2.M.C.** – GOPS/SW/104/2018 z dnia 9.07.2018 r.
- 3.M.B.** - GOPS/SW/705/2018 z dnia 24.08.2018 r.
- 4.M.B.** - GOPS/SW/733/2018 z dnia 27.08.2018 r.
- 5.M.D.** - GOPS/SW/1106/2018 z dnia 21.09.2018 r.
- 6.A.G.** - GOPS/SW/757/2018 z dnia 27.08.2018 r.
- 7.K.G.** - GOPS/SW/243/2018 z dnia 20.07.2018 r.
- 8.M.B.** - GOPS/SW/151/2018 z dnia 11.07.2018 r.
- 9.A.K.** - GOPS/SW/145/2018 z dnia 11.07.2018 r.
- 10.B.Ś.** - GOPS/SW/30/2018 z dnia 4.07.2018 r.
- 11.A.R.** - GOPS/SW/1221/2018 z dnia 1.10.2018 r.

- 12.M.G.** - GOPS/SW/1143/2018 z dnia 25.09.2018 r.
- 13.A.K.** - GOPS/SW/725/2018 z dnia 24.08.2018 r.
- 14.E.Z.** - GOPS/SW/1010/2018 z dnia 14.09.2018 r.
- 15.A.T.** - GOPS/SW/1877/2019 z dnia 24.01.2019 r.
- 16.A.K.** - GOPS/SW/1273/2018 z dnia 3.10.2018 r.
- 17.D.B.** - GOPS/SW/673/2018 z dnia 23.08.2018 r.
- 18.A.P.** - GOPS/SW/1058/2018 z dnia 20.09.2018 r.
- 19.P.C.** - GOPS/SW/1710/1/2019 z dnia 17.01.2019 r.
- 20.J.R.** - GOPS/SW/1781/2018 z dnia 21.11.2018 r.
- 21.K.C.** - GOPS/SW/897/2018 z dnia 5.09.2018 r.
- 22.M.M.** - GOPS/SW/547/1/2019 z dnia 17.01.2019 r.
- 23.E.O.** - GOPS/SW/1690/2018 z dnia 9.11.2018 r.
- 24.A.N.** - GOPS/SW/1665/2018 z dnia 6.11.2018 r.
- 25.M.L.** - GOPS/SW/1659/2018 z dnia 5.11.2018 r.
- 26.L.W.** - GOPS/SW/772/1/218 z dnia 28.12.2018 r.
- 27.J.S.** - GOPS/SW/381/2018 z dnia 3.08.2018 r.
- 28.M.P.** - GOPS/SW/1813/2018 z dnia 30.11.2018 r.
- 29. P.T.** - GOPS/SW/1795/2018 z dnia 27.11.2018 r.
- 30.J.A.** - GOPS/SW/339/2018 z dnia 1.08.2018 r.
- 31. M.G.** - GOPS/SW/597/2018 z dnia 14.08.2018 r.
- 32.S.R.** - GOPS/SW/1261/2018 z dnia 3.10.2018 r.
- 33.B.L.-M.** - GOPS/SW/474/2018 z dnia 7.08.2018 r.
- 34.M.U.** - GOPS/SW/1028/2018 z dnia 18.09.2018 r., GOPS/SW/1028/1/2019 z dnia 7.01.2019 r.
- 35.A.M.** - GOPS/SW/1381/2018 z dnia 11.10.2018 r.
- 36.A.F-K.** - GOPS/SW/165/2018 z dnia 12.07.2018 r., GOPS/SW/165/1/2018 z dnia 13.11.2018 r.
- 37.M.G.** - GOPS/SW/1883/2019 z dnia 30.01.2019 r.
- 38. E.U.** - GOPS/SW/898/2018 z dnia 5.09.2018 r

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie:

- 31 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 17 rodzin bez dziecka niepełnosprawnego, pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, z dochodem do 800,00 zł/osobę,

- 17 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 12 rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, z dochodem do 1 200,00 zł/osobę,
- 13 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 11 rodzin na drugie i kolejne dzieci.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby występującej o przyznanie świadczenia i członków rodziny wnioskodawcy, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, o ile je posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu, wskazanie, na które dziecko (dzieci) wnioskodawca ubiega się o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, wskazanie czy w skład rodziny wchodzi dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności – w przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, wskazanie organu emerytalno-rentowego, do którego są odprowadzane składki na ubezpieczenie zdrowotne za członka rodziny, wskazanie danych dotyczących sytuacji dochodowej członków rodziny, informacje o członkach rodziny przebywających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

GOPS w Kątach Wrocławskich samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwalał weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,

- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej program 500+,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

W pozostałych sytuacjach niezbędne dokumenty dołączane były przez osoby wnioskujące. Oprócz zaświadczeń lub oświadczeń stwierdzających wysokość uzyskanych dochodów strony dołączały: skrócone lub pełne odpisy aktów urodzenia dzieci, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, prawomocne orzeczenia sądu orzekające rozwód lub separację oraz orzeczenia sądu zasądzające alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną.

W skontrolowanych sprawach w sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne w aktach sprawy znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające faktyczną wysokość otrzymanych świadczeń.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczenia wychowawczego, z wniosków złożonych w okresie od 1.07.2018 r. do dnia kontroli ustalano na okres zasiłkowy 2018/2019, tj. od dnia 1.10.2018 r. do dnia 30.09.2019 r., co jest zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy.

Przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego każdorazowo nastąpiło w formie decyzji administracyjnej. Świadczenie wychowawcze przyznawano i wypłacano w kwocie 500,00 zł miesięcznie na dziecko, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc ustalano dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnożono przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrąglano do 10 groszy w górę. W przypadku, gdy uprawnienie do pomocy przysługiwało za niepełny miesiąc kalendarzowy w decyzjach wskazywano kwotę należnego świadczenia za daną część miesiąca oraz okres, za jaki świadczenie przysługiwało. Wydawane decyzje przyznające świadczenia były z mocy prawa natychmiast wykonalne. Sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 15 (A.T.), nr 19 (P.C.), nr 20 (J.R.), nr 22 (M.M.), nr 26 (L.W.), nr 28 (M.P.), nr 29 (P.T.), nr 34 (M.U.), nr 36 (A.F.-K.) i nr 37 (M.G.) stwierdzono, iż w decyzjach dot.

ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, w podstawie prawnej przywołano błędny publikator ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. We wszystkich sprawdzonych decyzjach dot. świadczenia wychowawczego wydanych po 13 listopada 2018 r. w podstawie prawnej wskazano t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.

W związku z tym, iż w dniu 13 listopada 2018 r. ogłoszono Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r., poz. 2134) od tej daty należy wskazywać w/w publikator.

Art. 107 K.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„[...] wyjaśniamy, że w natłoku prac przy rozpatrywaniu wniosków złożonych na nowy okres świadczeniowy administrator nie wprowadził zmian publikatora podstawy prawnej do szablonu wydruku decyzji w oprogramowaniu, dlatego w pozostałych wskazanych decyzjach przywołano jeszcze poprzednio obowiązującą podstawę. Od dnia 1.02.2019 r. w wydawanych decyzjach przytaczany jest obowiązujący publikator ustawy”.

(dowód: akta kontroli, str. 125)

2. W sprawie nr 27 (J.S.) decyzją nr GOPS/SW/381/2018 z dnia 3.08.2018 r. organ przyznał stronie świadczenie wychowawcze nie weryfikując wysokości składki zdrowotnej za rok 2017, a tym samym nie ustalił poprawnego dochodu rodziny.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie oznacza to dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych. Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 2220 ze zm.) dochód to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób, przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny

podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W myśl art. 17 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczenia wychowawczego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 1a, 3 i 4 oraz art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g oraz k, organ właściwy oraz wojewoda uzyskują te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Organy podatkowe, organy emerytalno-rentowe oraz podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego lub wojewody.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W trakcie rozpatrywania wniosku Pana J. S. w celu obliczenia dochodu rodziny korzystano z dostępnych narzędzi informatycznych (Empatia) i na podstawie otrzymanych danych (w tym przypadku kwota składek wyniosła 0,00 zł) procesowano wniosek. System Empatia został stworzony w celu usprawnienia pracy, dlatego z uwagi na uzyskanie wymaganych danych nie widziano zasadności potwierdzenia posiadanych informacji”.

(dowód: akta kontroli, str.127)

Zgodnie z wyjaśnieniami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dla następujących kategorii osób i odpowiadających im kodów tytułu ubezpieczenia:

- emeryci i renciści (kod tytułu ubezpieczenia 25 00, 25 01);
- osoby pobierające zasiłek lub świadczenie przedemerytalne (kod tytułu ubezpieczenia 09 40, 09 41);

· osoby pobierające nauczycielskie świadczenie kompensacyjne (kod tytułu ubezpieczenia 26 00, 26 01),

nie jest obecnie możliwe przekazywanie przez ZUS, w ramach usługi Z1 CSIZS Emp@tia, drogą elektroniczną, danych o składce na ubezpieczenie zdrowotne wnioskodawcy i członków jego rodziny, ubiegającego się o uzależnione od kryterium dochodowego świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a od 1 kwietnia 2016 r. o świadczenie wychowawcze. W odpowiedzi na zadane, w ramach usługi Z1, zapytanie organu właściwego lub marszałka województwa o wysokość składki zdrowotnej danej osoby, jeśli osoba ta będzie ubezpieczonym z ww. kategorii, odpowiedź wygenerowana w ramach usługi Z1, będzie zawierała informację w szczególności o kodzie tytułu ubezpieczenia, nazwie tytułu ubezpieczenia, dacie uzyskania uprawnień do danego tytułu ubezpieczenia., oraz kwocie składki (najczęściej kwota składki wskazana w tej pozycji będzie wynosiła 0).

W odniesieniu do ww. kategorii ubezpieczonych i odpowiadających im kodów ubezpieczenia (tj. kodów 25 00, 25 01, 09 40, 09 41, 26 00, 26 01), niezależnie od wartości składki podanej w ww. informacji pozyskanej w ramach usługi Z1, organ właściwy lub marszałek województwa, faktyczną wysokość składki zdrowotnej niezbędną do prawidłowego ustalenia dochodu, powinien ustalić w drodze pisemnej, poprzez wniosek do najbliższej jednostki ZUS (w tym np. poprzez wniosek zbiorczy obejmujący wiele osób).

3. W sprawie nr 28 (M.P.) Ośrodek nie skompletował całości dokumentów niezbędnych do ustalenia dochodów rodziny. Z akt sprawy wynika, iż strona w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą rozliczaną w formie ryczałtu. Ośrodek wezwał stronę do dostarczenia zeznania podatkowego z ww. dochodu zamiast zaświadczenia o którym mowa w art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy zgodnie z którym do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego dołącza się zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego, dotyczące członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, zawierające informacje odpowiednio o: formie opłacanego podatku, wysokości przychodu, stawce podatku, wysokości opłaconego podatku - w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Podczas weryfikacji dochodów w US Pana P. otrzymano informację, że nie składał deklaracji za 2017. W dniu 16.11.2018 strona została wezwana do dostarczenia potwierdzonego przez US zeznania za 2017r. W dniu 30.11.2018 otrzymaliśmy przedmiotowy dokument a deklaracja była wysłana do US w dniu 6.09.2018r. Z uwagi na fakt, że PIT 28 opiewał na kwotę 0,00 zł przyjęto dochód na tej podstawie”.

(dowód: akta kontroli str.129)

4. W sprawie nr 20 (J.R.), nr 17 (D.B.) i nr 33 (A.N.) nieprawidłowo ustalono dochody rodzin. Weryfikując dochód nie skompletowano dokumentów niezbędnych do wyliczenia dochodu utraconego. Ponadto w sprawie nr 33 (A.N.) brakowało dokumentu potwierdzającego wysokość dochodu uzyskanego oraz informacji czy zmiana zatrudnienia członka rodziny jest utratą i uzyskaniem dochodu. Zgodnie z art. 13 ust. 16 ustawy w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość. Zgodnie z § 5 pkt 1 lit. g-i rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r., ustalając prawo do świadczenia wychowawczego uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również dokumenty, w tym oświadczenie, określające datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu; dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany - w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego; dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu - w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 20 (J.R.) wyjaśnił:

„W trakcie rozpatrywania wniosku omyłkowo pominięto utratę dochodów wnioskodawcy. Po utraceniu przedmiotowego dochodu w kwocie 895,51 rodzina w dalszym ciągu kwalifikuje się do realizacji przyznanego świadczenia wychowawczego”.

(dowód: akta kontroli str.147)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 17 (D.B) wyjaśnił:

„W trakcie rozpatrywania wniosku omyłkowo pominięto utratę dochodów wnioskodawczyni. Po dołączeniu dokumentu potwierdzającego wysokość utraconego dochodu, ponownie przeliczono dochód rodziny za 2017 r., który nadal uprawnia wnioskodawczynię do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko. Wskazany błąd nie ma wpływu na dalszą realizację świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str.149)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 33 (A.N.) wyjaśnił:

„Podczas weryfikacji dochodów rodziny dochód Pani A.N. został utracony na podstawie przedłożonego zaświadczenia od pracodawcy o udzielonym urlopie wychowawczym w korelacji z danymi zawartymi w odpowiedzi z ZUS o składkach zdrowotnych (jeden stosunek pracy). Odnośnie dochodu Pana G. z tytułu zawarcia umowy zlecenia błędnie podzielono cały dochód za 2017 przez 12 m-cy. Nie zauważono, iż jeden z dochodów był uzyskiwany od czerwca 2017 i nie został podzielony proporcjonalnie. Odnośnie dochodu z Torf Corporaton nie zgromadzono dokumentów odnośnie utraty i uzysku w związku ze zmianą nazwy firmy i nr NIP z uwagi na fakt, iż jest to firma lokalna, i znany nam był sposób w jaki doszło do tej zmiany i jak formalnie się to odbyło. W trakcie kontroli poproszono Stronę o dostarczenie PIT-ów 11 za 2017. Pani A. dostarczyła PIT zerowy od pracodawcy i PIT-11A z ZUS-u potwierdzający utratę dochodu. Pan G. otrzymał tylko jeden PIT z firmy Torf Corporation pomimo zmiany nr NIP pracodawcy co potwierdza przejście pracownika zgodnie z art. 23¹ kodeksu pracy. Po ponownym przeliczeniu dochodu (uwzględniając uzyskania dochodu w roku bazowym dotyczącym umowy zlecenia) dochód rodziny wzrósł z kwoty 950,93 zł do 1 047,26 zł i ustalono, że nie ma podstaw do zmiany decyzji.”.

(dowód: akta kontroli str.131-145)

5. W sprawie nr 38 (E.U.) błędnie wyliczono dochód rodziny. Ustalając dochód rodziny do dochodów niepodlegających opodatkowaniu za 2017 r. zaliczono alimenty zasądzone na podstawie postanowienia z dnia 13 marca 2017 r. w kwocie 400 zł miesięcznie płatne od 2 marca 2017 r., czyli rocznie 10x400+4000. W aktach sprawy znajdował się wyrok z dnia 20 grudnia 2017 r. zasądający alimenty w wysokości 500 zł w miejsce wyroku zaocznego z dnia 20 czerwca 2017 r. zasądającego alimenty w kwocie po 800 zł miesięcznie, poczynając od dnia prawomocności wyroku, czyli od 22.01.2018 r. Ośrodek nie wezwał strony do dostarczenia wyroku z 20 czerwca 2017 r. i nie ustalił poprawnej kwoty

otrzymanych alimentów za 2017 r. z uwzględnieniem alimentów zasądzonych wyrokiem z dnia 20 czerwca 2017 r.

Zgodnie z art. 19 pkt 2 ustawy w przypadku gdy osoba złożyła wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W aktach sprawy o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko Pani E.U. brak było wyroku sądowego z dnia 20.06.2017 r. zmieniającego wysokość na rzecz Sz.U. z kwoty 400 zł na 800 zł. W aktach jest załączone postanowienie zasądzające alimenty z dnia 13.03.2017 r. w wysokości 400 zł miesięcznie, które było podstawą do naliczenia dochodów rodziny w 2017 r. W trakcie rozpatrywania wniosku nie dopatrzone się w wyroku z dnia 13.03.2017 r. faktu wydania przez sąd wyroku zmieniającego wysokość alimentów. W trakcie kontroli wezwano stronę do dostarczenia brakującego dokumentu. Po uzupełnieniu ww. brakującego dokumentu ponownie przeliczono dochód rodziny za 2017 r., który nadal uprawnia wnioskodawczynię do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko. Wskazany błąd nie ma wpływu na dalszą realizację świadczenia”.

(dowód: akta kontroli, str. 151-161)

6. W sprawach nr 30 (J.A.) i nr 32 (S.R.) błędnie policzono dochody rodziny. W przypadku sprawy nr 30 (J.A.) dochód uzyskany za 2017 r. oddzielono przez 3 miesiące zamiast przez 2 (umowa zawarta w dniu 04.10.2017 r., jednakże termin rozpoczęcia pracy 01.11.2017 r.). W sprawie nr 32 (S.R) dochód uzyskany za 2017 r. podzielono przez 12 miesięcy ($655,26 \text{ zł}/12=54,61 \text{ zł}$; $54,61 \text{ zł}/3=18,20 \text{ zł}$) zamiast przez 2 (praca rozpoczęta od listopada 2017 r. $<655,26 \text{ zł}/3=327,63 \text{ zł}$; $327,63 \text{ zł}/3=109,21 \text{ zł}>$).

Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, ustalając dochód członka rodziny lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na jaki ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Ponadto w sprawie nr 32 (S.R.) nie wezwano strony do uzupełnienia oświadczenia z tytułu dochodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych za 2017 r. z tytułu pobieranego przez Pana M.R. zasiłku dla bezrobotnych w Niemczech. Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowego wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od otrzymania wezwania.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 30 (J.A.) wyjaśnił:

„Podczas rozpatrywania wniosku błędnie podzielono dochód uzyskany Pana A.A. z firmy Aircom Automotive Sp. zo.o. Sp. K. przez trzy miesiące (odczytano datę zawarcia umowy 04.10.2017 r. a nie datę rozpoczęcia pracy 01.11.2017 r.) zamiast przez 2 miesiące. W trakcie kontroli dokonano ponownego przeliczenia dochodu rodziny który wyniósł 339,69 zł. Ustalono, że w dalszym ciągu dochód kwalifikuje rodzinę do otrzymywania świadczenia (kryterium dochodowe 1200) i nie wpływa na przyznaną pomoc”.

(dowód: akta kontroli, str. 163-165)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 32 (S.R.) wyjaśnił:

„Podczas rozpatrywania wniosku błędnie podzielono dochód uzyskany Pana M.R. w wysokości 655,26 zł z firmy Usługi Gastronomiczne przez 12 miesięcy kalendarzowych zamiast przez dwa miesiące. Nie uwzględniono również dochodu z tytułu zasiłku dla bezrobotnych pobieranych w Niemczech w 2017 r. wynikającego z oświadczenia klientki z dnia 8. 11 2017 r. W trakcie kontroli dokonano ponownego przeliczenia dochodu rodziny, który wyniósł 109,21 zł i ustalono że w dalszym ciągu dochód kwalifikuje rodzinę do otrzymywania świadczenia (kryterium dochodowe 1200) ”.

(dowód: akta kontroli, str. 167-171)

7. W sprawie nr 29 (P.T.) dochód uzyskany jest z nieprawidłowego miesiąca - jest z czerwca 2018 r. powinno być z maja 2018 r. gdyż praca jest od 1.04.2018 r. a także brak jest dokumentu (oświadczenia) określającego datę utraty dochodu z firmy DRB Sp. z o.o. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego po roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny lub dochodu dziecka pozostającego

pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na jaki ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Zgodnie z § 5 pkt 1 lit. g ustalając prawo do świadczenia wychowawczego, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, uwzględnia się również odpowiednio dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„(...) w trakcie rozpatrywania wniosku nie dopatrzono się, że do ustalenia dochodu uwzględniono dane dochodowe w zaświadczeniu od pracodawcy strony za nieprawidłowy miesiąc (czerwiec 2018) a powinno być wystawione za miesiąc maj 2018 r. W trakcie kontroli wezwano stronę do dostarczenia właściwego dokumentu. Po uwzględnieniu ww. dokumentu stwierdzono ta sama wysokość kwoty tj. :564,48 zł. Wskazany błąd nie ma wpływu na dalszą realizację świadczeń ”.

(dowód: akta kontroli, str. 173-175)

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia wychowawcze, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego. Wraz z przejściem kompetencji marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowana jest na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.).

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami

dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, w okresie zasiłkowym 2018/2019 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 21 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację przekazanych 5 spraw:

1.S.O., 2.B.Ś., 3.G.Cz., 4.A.S., 5.S.B.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji, nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji. W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny. Ustalając stan cywilny wnioskodawcy w przypadku osoby rozwiedzionej dołączano odpis prawomocnego orzeczenia sądu orzekającego rozwód. W przypadku członka rodziny pozostającego w Polsce dołączano odpowiednie oświadczenia.

Wszystkie złożone wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Ponadto stwierdzono, co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach brakowało aktów małżeństwa.

Zgodnie z § 5 pkt 11 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4 rozporządzenia uwzględnia się również inne dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wnioski w przypadku rodzin, w których członek rodziny pracuje za granicą RP (koordynacja) od dnia wdrażania programu „Rodzina 500 +” były przyjmowane, kompletowane i przekazywane do DOPS (potem DUW) aż do dnia kontroli. Nie wymagano

od wnioskodawców aktu małżeństwa (...). Do dnia dzisiejszego Urząd Wojewódzki po otrzymaniu wniosków z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich nie wnosił uwag ani żądań do przekazywanych wniosków”.

(dowód: akta kontroli, str. 177)

2. W sprawie nr 5 (S.B.) brakowało weryfikacji PESEL, US, ZUS. Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organ właściwy w przypadku gdy osoba (...) lub członek rodziny tej osoby przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami wojewodzie. Zgodnie z art. 23 b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych organ właściwy oraz wojewoda ustalając prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny lub drogą pisemną od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych w tym rejestrze PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio:

1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości:

a) dochodu,

b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,

c) należnego podatku (...).

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wnioski w przypadku rodzin, w których członek rodziny pracuje za granicą RP (koordynacja) od dnia wdrażania programu „Rodzina 500 +” były przyjmowane, kompletowane i przekazywane do DOPS (potem DUW) aż do dnia kontroli. Nie wymagano od wnioskodawców (...) nie załączano weryfikacji Pesel, dochodów ani składek ZUS.

Ponadto przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. <Dz. U. z 2018 r. poz. 2134>nie wskazuje zamkniętego katalogu wymaganych dokumentów w przypadku, gdy wnioski mają być przekazywane do DUW. Decyzje w tych sprawach wydaje DUW, który ma możliwość weryfikacji powyższych danych w systemie „Empatia” Do dnia dzisiejszego Urząd Wojewódzki po otrzymaniu wniosków z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich nie wnosił uwag ani żądań do przekazywanych wniosków”.

(dowód: akta kontroli, str. 177)

3. Analogicznie w sprawach nr 3 (G.Cz) i nr 4 (A.S) brakowało weryfikacji PESEL, US, ZUS. Ponadto w ww. sprawach we wniosku brakowało załącznika dotyczącego dochodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Zgodnie z art. 19 ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowego wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Ponadto w sprawie nr 4 (A.S.) brakowało aktu małżeństwa, a także brak było oświadczenia o aktualnej sytuacji zawodowej Pani (A.S) oraz okresów zatrudnienia małżonka za granicą. Zgodnie z § 5 pkt 11 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4 rozporządzenia uwzględnia się również inne dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wnioski w przypadku rodzin, w których członek rodziny pracuje za granicą RP (koordynacja) od dnia wdrażania programu „Rodzina 500 +” były przyjmowane, kompletowane i przekazywane do DOPS (potem DUW) aż do dnia kontroli. Nie wymagano od wnioskodawców (...). Ponadto przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. <Dz. U z 2018 r. poz. 2134>nie wskazuje zamkniętego katalogu wymaganych dokumentów w przypadku, gdy wnioski mają być przekazywane do DUW. Decyzje w tych sprawach wydaje DUW, (...). Do dnia dzisiejszego Urząd Wojewódzki po otrzymaniu wniosków z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich nie wnosił uwag ani żądań do przekazywanych wniosków”.

(dowód: akta kontroli, str. 177)

Niezależnie od powyższego zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. właściwym jest, aby organ przyjmujący wniosek miał obowiązek skompletowania tak, jakby sam był władny rozpoznać. Złożony wniosek powinien zostać zweryfikowany pod względem formalnym przez przyjmujący organ właściwy. Ponadto w sytuacji kiedy nie zachodziłyby przesłanki do zastosowania przepisów art. 16 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci złożony wniosek powinien zawierać wszystkie dane oraz dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji. W przypadku stwierdzenia błędów lub braków we wniosku, organ właściwy powinien podjąć działania zmierzające do usunięcia i przekazania do wojewody kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku (zwłaszcza niezamieszczenia kompletu informacji umożliwiających ustalenie aktywności zawodowej rodziców/mążonków w innym państwie) przekazanie wniosku do wojewody jest przedwczesne, gdyż w oparciu o taki materiał dowodowy nie jest możliwe ustalenie, czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub ustalenia kraju pierwszeństwa. Brak wszystkich dokumentów (zwłaszcza dotyczących kwestii związanych z dochodem rodziny) uniemożliwia natomiast wydanie decyzji o odmowie lub przyznania świadczenia.

Ponadto Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego pismem nr ZP-KŚ.7060.5.2018.MB z dnia 10 września 2018 r. skierowanym do Wójtów/Burmistrzów/Prezydentów w województwie dolnośląskim na prośbę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departamentu Systemów Zabezpieczenia Społecznego zwrócił uwagę, iż organ właściwy podejmując działania w trybie art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci powinien ustalić i przekazać wojewodzie wraz z prawidłowo wypełnionym wnioskiem niezbędne informacje, dotyczące rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów, w tym oświadczeń zawierających klauzulę o treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu

realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 473).

W okresie od 1.01.2017 r. do 25.02.2018 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich wpłynęło 8 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 8 osobom w łącznej wysokości 32 000,00 zł.

Ośrodek wydał 8 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia. Nie wydał żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji strony nie wniosły odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. K.H. – GOPS/8180/J/4/2017 z dnia 26.06.2017 r.

2. E.S. – GOPS/8180/J/2/2017 z dnia 8.03.2017 r.

3. S.P. – GOPS/8180/J/8/2017 z dnia 20.08.2017 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Składane były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.

- zaświadczenia potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii;
- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

Oprócz powyższych zaświadczeń strony dołączały dokumenty stwierdzające ich tożsamość oraz odpisy aktów urodzenia dzieci.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. W skontrolowanych decyzjach w sposób prawidłowy określano ich składniki. Decyzje zawierały oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jej wydania. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie wychowawcze przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Błędna podstawa prawna w decyzjach przyznających świadczenie wychowawcze.
2. Nieprawidłowe ustalanie dochodu rodziny.
3. Niewłaściwe dokumentowanie dochodu rodziny.
4. Brak kompletu dokumentów dołączanych do wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.
5. Przekazywanie niekompletnej dokumentacji wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób staranny i rzetelny. Podstawę prawną powoływać dokładnie ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie przepisów określonego aktu prawnego z podaniem źródła jego publikacji.
Podstawa prawna: art. 107 § kodeksu postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Za dochód przyjmować, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób, przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na

ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Dla następujących kategorii osób i odpowiadających im kodów tytułu ubezpieczenia: emeryci i renciści (kod tytułu ubezpieczenia 25 00, 25 01), osoby pobierające zasiłek lub świadczenie przedemerytalne (kod tytułu ubezpieczenia 09 40, 09 41), osoby pobierając nauczycielskie świadczenie kompensacyjne (kod tytułu ubezpieczenia 26 00, 26 01), niezależnie od wartości składki na ubezpieczenie zdrowotne podanej w informacji pozyskanej z systemu emp@tia, należy ustalić faktyczną wysokość składki zdrowotnej w drodze pisemnej, poprzez wniosek do najbliższej jednostki ZUS.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) w związku z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 2220 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, ustalając dochód osiągnięty w tym roku, dzielić dochód przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany.

Podstawa prawna: art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

4. W przypadku gdy członek rodziny osiąga dochody rozliczane na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne do wniosku należy dołączyć zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego, dotyczące członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, zawierające informacje odpowiednio o: formie opłacanego podatku, wysokości przychodu, stawce podatku, wysokości opłaconego podatku - w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Podstawa prawna: art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. W przypadku zmiany wysokości alimentów wzywać o dostarczenie odpisu podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty lub odpisu protokołu posiedzenia

zawierającego treść ugody sądowej. Alimenty doliczać na podstawie obowiązującego postanowienia sądu zasądzającego alimenty.

Podstawa prawna art. 19 ust. 2 oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) w związku z art. 3 pkt 1 lit. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 2220 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

6. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, dochód ustala się na podstawie dochodu członka rodziny powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na jaki ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Podstawa prawna: art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

7. W przypadku utraty lub uzyskania dochodu do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Podstawa prawna: art. 13 ust. 16 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Wnioski o świadczenie wychowawcze kierowane do wojewody celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazywać z kompletem dokumentów zawierającym niezbędne informacje dot. rodziny wnioskodawcy.

Podstawa prawna: art. 16 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) oraz § 2-5 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi - Burmistrz Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, trzeci - włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

